

Naturens kalender

När snön smälter och vårsolen börjar värma är det dags att leta efter vårtecken. De första blommorna, flyttfåglaerna och insekterna som visar sig är efterlängta. Samtidigt som barnen i förskolan eller eleverna i skolan lär sig de vanligaste arterna får de också förståelse för årstidsväxlingarna i naturen.

Fenologi

Fenologi handlar om naturens kalender. Det är läran om periodiska fenomen i naturen, som till exempel däggdjurs vintervila, växters blomning, insekters omvandlingar och fåglars flyttning.

Carl von Linné anses vara den moderna fenologins fader. I "Philosophia Botanica" (1751) beskrev han hur man borde studera blomningstider, lövsprickning, fruktsättning och lövfällning på olika platser i Sverige. Denna önskan är än mer relevant idag när vi ska försöka hantera klimatförändringens effekter på naturen. Genom att varje år registrera blomningstiden för utvalda växter kan man få en uppfattning om hur klimatförändringarna påverkar växtligheten. I Uppland blommar nu till exempel hägg och syren 6-7 dagar tidigare än för 50 år sedan.

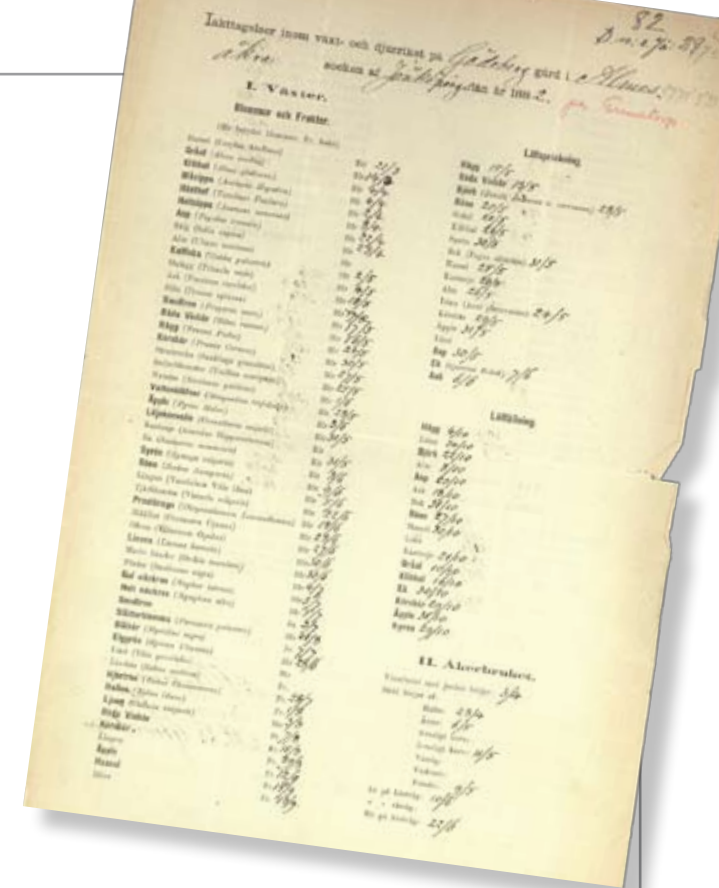
På webbsidan www.blommar.nu kan du följa hur florans utvecklas under året från sydligaste Sverige till längst upp i norr. Du kan också bli fenologiväktare och registrera dina fynd.

👋 Naturkalender

Gör en naturkalender med foton, teckningar och noteringar om när vårtecknen först visar sig i naturen.

Bli fenologiväktare!

1. Välj ut några platser i närheten av förskolan/skolan eller lägg upp en naturstig om cirka en kilometer i närmiljön. Välj miljöer så att det går att hitta de arter du väljer att studera.
2. Välj ut lämpliga arter från artlistan nedan så att det går att hitta i de miljöer som ska besökas.
3. Gör återbesök två gånger i veckan för att följa utvecklingen under den period när växterna studeras.
4. Registrera och dokumentera dina observationer av:

På www.blommar.nu kan man jämföra sina observationer med historiska data från 350 platser i landet, vilka gjordes mellan 1873-1926.

- a. lövsprickning (när trädet ser grönt ut på avstånd och när hela bladets form är synligt),
- b. blomning (när 10 blommor är öppna),
- c. fruktmognad (när 10 frukter är mogna),
- d. höstlöv (när en tredjedel av bladen på en gren blivit höstfärgade eller fallit av).

De sammanlagda observationerna kan rapporteras av läraren på www.blommar.nu.

Testa!

Hur många av arterna till vänster känner du igen och kan namnet på? Facit finns längst ner på uppslaget.

Februari 2011

Måndag Tisdag Onsdag torsdag Fredag Lördag Söndag

v. 5	31	Max, Maximilian 1	Kyndelmässodagen 2	Disa, Hjördis 3	Ansgar, Anselm 4	Agata, Agda 5	Dorothea, Doris 6
v. 6	Rikard, Dick 7	Berta, Bert 8	Fanny, Franciska 9	Iris 10	Yngve, Inge 11	Evelina, Evy 12	Agne, Ove 13
v. 7	Valentin 14 Alla hjärtans dag	Sigfrid 15	Julia, Julius 16	Alexandra, Sandra 17	Frida, Fritiof 18	Gabriella, Ella 19	Vivianne 20
v. 8	Hilding 21	Pia 22	Tortsen, Torun 23	Mattias, Mats 24	Sigvard, Sivert 25	Torgny, Torkel 26	Lage 27
v. 9	Maria 28	1	2	3	4	5	6

Artlista

Här följer en lista på växtarter som kan vara lämpliga att följa från år till år. De är ordnade efter ungefärlig blomningstid.

1. hassel
2. hästhov/tussilago
3. blåsipppa
4. sälg
5. vitsippa
6. gullviva
7. gökärt
8. lönn
9. kabbleka
10. vartbjörk
11. glasbjörk
12. blåbär
13. smultron
14. mandelblomma
15. hägg
16. hundkäx
17. ek
18. liljekonvalj
19. skogsnäva/midsommarblomster
20. syrén
21. lingon
22. rönn
23. gul näckros
24. vit näckros
25. mjölkört

